

СВОБОДА

келігична, просвіт-
на і господарська
... часопись ...

Виходить що
тижня в суботу.

Адреса Редакції і Адмі-
ністрації Свободи:

Львів Ринок 10.

СВОБОДА

Редактор: Др. Степан Баран.

СВОБОДА

коштує: в Австро-
Угорщині річно 3 К.,
піврічно 4 К.,
чвертьрічно 2 К.;
в Німеччині 8 марок
річно, 4 М. півріч-
но, 2 марки чверть-
річно; в Америці 2
- доларі річно.
Поодинокі число
коштує у Львові 12
сот., на провінції 16
сотиків.

Шануйте свої права!

Хто своїх прав не шанує, себе не шанує — хто себе не шанує, того й другі не шанують!

використовуючи тяжке ве-
сенне вложенє, хочуть відібрати нам право
говорити по українськи і писати по україн-
ськи до публичних урядів.

А ми, Українці в Галичині, маємо право
в намісництві, старостві, суді, податковім уря-
ді і усіх державних урядах не тільки гово-
рити в кождім урядником по українськи, не
тільки писати до кожного уряду по україн-
ськи, але й право жадати, щоби на наше
українське слово намісник, радник, судія, ко-
місар, секретар і інші урядники, чи вони
Українці, чи Поляки, чи Жиди, говорили таї
відповідали по українськи.

Бо минуло вже 50 літ від часу, як ав-
стрійське міністерство видало для нас, Укра-
їнців, такий розпорядок, що ми можемо в усіх
державних урядах послугувати ся українською
мовою, що в лоялі мають нам на українську
мову і українське слово відповідати по укра-
їнськи.

Се є розпорядок міністерства судівни-
цтва з дня 9. липня 1869 р.

Він відносить ся до судів, але потому
видамо такий самий розпорядок й до всіх
інших урядів.

Але ми Українці не змігли, на жаль, ко-
ристати деси з сего права. Нерав калічать
Українець в суді, в старостві і в інших уря-
дах по польськи, хоч не зміє, бо гадає, що
так буде ліпше. Та не знає саракка, що се
йому нічого не помагає, а противно, як не ви-
рзуєміє добре суді, що буде з ним говорити
по польськи, то й може програти навіть най-
більше справедливу справу. Так справді не
раз трапляло ся.

Як урядник не відповість йому по укра-
їнськи, то він може внести зажалєне, бо таке
є його право.

Користаймо отже з наших прав і пока-
жім не тільки нашим ворогам, але й міні-
страм, що зміємо постояти за своє право!

Тому послухайте та замятайте собі,
що тут буде сказано:

Як ідете до адвоката або до нотаря, то
кажіть йому, щоби він всі письма владжував
по українськи, щоби в процесі боронив Вашу
справу по українськи. Як би сего не зробив,
не варт бути Вашим адвокатом. Впрочім ом-
няйте все і всюди жидівських і польських
адвокатів, а шукайте поради і помочи у
своїх.

Коли прийдете до суду, намісництва,
староства, податкового уряду і т. д., то не
вільно Вам ніколи говорити инакше як по
українськи, а коли-би на Вас хто за се на-
кричав, то скажіть, що маєте право говорити
в своєму і ніхто не сміє Вам відібрати сего
права, противно, урядник має обовязок від-
повідати Вам в українській мові, а як сего
обовязку не сповняє, то нарушає закон.

Хто в Вас дістане візване до суду або
до иншого уряду, а візване не буде написане
по українськи, то скажіть, що Ви Українець,
що візване має бути писане по українськи і
що Ви тому польського візвана не приймаєте.

Як проти України внесе прокуратор акт
обжалованя за провину або за злочин, то
сей акт обжалованя має бути писаний по
українськи. Коли би не був писаний по укра-
їнськи, то кождий Українець може сказати,

що не приймає, бо його право є, щоби акт
обжалованя був писаний по українськи.

В суді кождий Українець, чи він позиває
другого, чи він сам позваний, — чи він дру-
гого обжаловує, чи він обжалований, — му-
сить говорити завжди виключно по україн-
ськи. Як-би його судія запитав, чи він зміє
по польськи, то він не має встидати ся, що
не зміє але має сказати: „Моя мова є укра-
їнська, я маю право говорити тільки по укра-
їнськи та не обовязаний говорити по поль-
ськи, хочтим і зміє“.

Так само кождий Українець, кляканий
за свідка або за знатока, має завжди гово-
рити лиш по українськи.

Так само в намісництві, старостві, по-
датковім уряді.

Жадному Українцеві не вільно внести
иншого поданя, иншого письма до якого не-
буаь суду, навіть до найвисшого суду у Відні
инакше, тільки по українськи.

Всякі протоколи, що списують ся в су-
дах з Українцями, мають бути списані по
українськи. Кождий Українець мусить в суді
виразно жадати, щоби списувано з ним про-
токол тільки по українськи. Як-би судія все
таки списав протокол по польськи, то Укра-
їнець, що визнавав, мусить виразно проти
сего протестувати і мусить сказати, що від-
кине лише такий протокол, котрий буде пи-
саний по українськи. По польськи писаного
протоколу не потребує підписувати.

Бо звяжте, яке велике лихо з того, що
тепер так часто протоколи з Українцями пи-
сують ся по польськи: Українець визнає по
українськи, а польський судія зле його розу-
міє, таї в протоколі пише щось цілком ин-
шого, ніж Українець сказав; потім відчиту-
ють Українцеві протокол по польськи, та він
сего протоколу не зрозуміє і відкине нерав-
нось такого, чого не говорив. Та описав
процес несправедливо процес, або йде до
криміналу за злочинє фальшивого свідочтва.

Всякі письменні ухвали, рішеня, вирокі,
мусить суд і політичні уряди для Українців
видавати по українськи, але лише тоді, коли
перше письмо до суду або політичного уря-
ду, перший повел були змієні в українській
мові. Тому змієть виключно українські по-
даня і українські повел, а потім жадайте,
щоби всі ухвали, писаня, вирокі і рішеня
були до Вас писані і голосені по українськи.
Як ні, то протестуйте і внесіть зараз зажа-
леня.

Ціла кавка розирала перед карним су-
дом має вести ся в тій мові, якою говорить
обжалований. Як обжалований є Українець,
то має жадати, щоби ціла розирала в суді
була ведена в українській мові. Так само му-
сять тоді й питання до судів прилягати бути
ставлені по українськи.

Українці і Українки! Не дайте собі віді-
брати найдорозшого скарбу, нашої рідної
мови! Все й на кождім кроці домагайте ся
відважно того, що тут сказано. Як наші во-
роги будуть тому противити ся, то змієть
важалєня та доносити своїм послам і нашим
газетам. Треба відносити ся прямо до міні-
стерства, а то в судових справах під адресою
K. k. Justizministerium in Wien (міністерство
судівництва), а в справах, що належать до
староства до K. k. Ministerium des Innern in
Wien (міністерство внутрішних справ). Зажа-
ленє треба писати по українськи і описати,
котрий уряд, коли, супроти кого і в якій
справі нарушив права нашої мови. Писати

може хто небути і на зажалєне не треба
штемпля.

Не стидаймо ся, що ми Українці і бо-
ронім сміє прая рідної мови!

Вкінці ще раз пригадуємо, що громад-
ські уряди в українських громадах, або де є
більшість Українців, повинні урядувати по
українськи.

Зїзд недержавних народів в Києві.

З початком с. м. відбув ся в Києві за
почимом Української Центральної Ради зїзд
недержавних російських народів, котрі бжа-
ють перестрою Росії на союз автономних
(самоуправних) народів.

На конгресі (зїзді) взяли участь заступ-
ники Українців, Литовців, Лотвишів, Грузинів,
Жидів, Татарів і домських козаків. На пече-
сного прехідателя вибрано професора Ми-
хайла Грушевського. Тимчасове Правитель-
ство було заступлене Славінським. Отвара-
ючи засіданє, означив проф. Грушевський в
своїй промові Київ яко осередок автономних
стремлінь і вказав на Кавказі, Сибірі, в
Естонії і в області Дону. Тимчасове Пра-
вительство утворило під проводом самого
бесідника комісію в цілі випрацюваня на-
черку закона для Установчих Зборів про са-
моуправу поодиноких областей держави, яка
вже є при праці.

Заступник правительства Славінський
заявив, що автономно-спілкової державний
устрій є одиноким, що може забезпечити на-
ціональну і політичну свободу народів Росії.
„Ми находимо ся в столиці дійсно вже авто-
номної України — сказав він, автономний
рух є сильний також на Кавказі, Сибірі, в
Естонії і в області Дону“. Тимчасове Пра-
вительство утворило під проводом самого
бесідника комісію в цілі випрацюваня на-
черку закона для Установчих Зборів про са-
моуправу поодиноких областей держави, яка
вже є при праці.

Український міністер для справ націо-
нальностей Шульгин відповів Славінському,
що автономія України ще не є совершена і
що права Українського Генерального Секре-
таріату обмежуєт ся. „Задачею Українського
Генерального Секретаріату є осягнути широ-
ку національно-територіяльну автономію У-
країни без штучних границь її області“.

Голова Українського Військового Коміте-
ту Петлюра закинув Тимчасовому Прави-
тельству, що воно противне автономії і сприяє
вільних російських народів тащо мале обна-
кошенє в українським рухом і протестував
проти того, щоби при заведеню республіки
не проголошено федеративної (союзної) ре-
спубліки.

Заступник козаків Долгов обороняв їх
проти тверджень, будім-то козаки стоять за
дарем і предложив утворенє союзу на-
родів.

Грузинець Бараташвілі заявив, що со-
юзна (федеративна) республіка не може вже
заспокоїти Грузинів, що Грузини стремлять
до цілковитої державної самостійности.

Зїзд закінчив ся рішенєм, що в росій-
ських Установчих Зборах послы недержавних
народів мають старати ся перетворити Росію
не федеративну (спілкову) республіку — себ-
то на спілку вільних автономних народів.

о. Йосиф Фоліс

Вночі з дня 9 на 10 с. м. помер у Відні наш великий заслужений громадянський діяч і парламентарний прося, парох Скнилова коло Львова, о. Йосиф Фоліс в 55 році життя.

Покійний о. Йосиф Фоліс родився в 1862 р. а висвятивши ся в 1888 року по скінченню богословських наук у Відні був короткий час сотрудником в Кустині коло Лопатина, а відтак довгі роки аж до смерті парохом Скнилова коло Львова. Його жінка Марія з дому Курбас жила з ним дуже коротко, полишаючи йому самотнього сина Михайла, що по скінченню садівничо-огородничих наук в Німеччині і Чехії є тепер урядником краевого товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові.

Повдовівши в молодім віці, кинув ся Покійний з горячим запалом до публичної громадянської роботи, устроюючи в львівських повіті віча, особливо в часі пам'ятної агітації за виборчою реформою до парламенту в 1905 і 1906 р. Не забував і про свою громаду Скнилів. При його помочи переведено там парцеляцію двірського обшару, який набули наші місцеві селяни, вибудував величаву церкву, основав читальню „Просвіти“, спілкову крамницю, кружок „Сільського Господаря“ і „Сокіл“, одним словом, був взірцем священика-патріота, цілою душею відданого праці над двигненням українського народу.

Близькість Львова використав Покійний до того, що брав дуже живу участь в наших осередних львівських організаціях і товариствах. Свого часу був діяльним членом Тіснійшого Народного Комітету і його діяльністю до кінця живо інтересував ся. Як посол від 1907 р. до державної ради з округу ч. 64 Львів повіт — Винники — Шираць — Городок, брав пильну участь в засіданнях клубу і парламенту, заступаючи опозиційний погляд супроти правительства і в нашій політиці належав до гуртка тих, що надавали її тон. Живо інтересував ся справами російської України і теперішні події в Києві наловняли його надією на кращу будучність народу.

В економічній життю був рівнож дуже діяльний. Був ченом управ „Сільського Господаря“, Краєвого Союзу Кредитового і інших. Був одним з керівників нашої еміграції, особливо до Пруссії, як голова еміграційного товариства „Провидіння“ і старав ся в своїй організаційній економічній роботі о се, щоби ми визволили ся з під польсько-жидівського впливу і стали самостійно на ногах. Хорував вже від довшого часу на боляк в жодудку. Перед тижнем піддав ся операції на віденській клініці, яка однак не вдала ся.

Майно записав на українські народні цілі. Ще перед війною записав своє одинадцятьморгове господарство в Скнилові коло Львова тов. „Сільський Господар“ у Львові на українську садівничо-огородничу школу.

Українська суспільність стратила в Покійнім діяльного і великого заслуженого громадянина. В. Й. П.

З Парляменту.

Засідання парламенту і поодиноких комісій тривають далі. Парляментарне положення починає трохи прояснювати ся. На се вказують деякі знаки. Вперед говорять як про річ певну, що президент міністрів має справді намір полагодити польські домаганя в справі Галичини, за що Поляки будуть го-

тові, як се вказує промова посла Дашинського, попірати правительство. Маєть ся отже вражіння, що Поляки дадуть ся таки правительству купити.

Другим знаком проясненя положення се злагоджене пристрастей в справі помилованих чеських послів. Референт в дотичній комісії виступив з внесенем, щоби наряди над згаданю справою відложити на пізніше. Виглядає на те, що тут прийде до якоїсь угоди і засуджені послы (між ними москвофіли Марков і Курилович) готові ще заїсти в парламенті.

Бюджетова комісія буде на своїм найблизшим засіданню радити над бюджетовою провізорією. Для полагодженя сеї провізорії уділено комісії чотирнадцатидневний речення. Через то відложено також поки що наряду над контрольною комісією державних догтів в бюджетовій комісії, котра рівнож давала причину до непорозуміння.

Поодинокі групи німецького національного союзу займали ся онаді внесенем німецьких радикалів про зложенє гідностей в комісіїх. Скінчило ся без жадної ухвали. Більшість національного союзу противна внесеню. І в сім отже видно деяке поліпшенє положення. До цілковитого поліпшеня, очевидно, ще далеко.

І нині нема ще більшости для бюджетової провізорії. Здаєть ся однак, що самі партії починають оминати острійших виступів, а бодай не заострювати ще більше положення. Відносини в парламенті на кожний випадок тепер ліпші, як були минулого тижня.

Дня 2. с. м. покінчив парламент перше читанє бюджетових предлог і получену з сим політичну наряду над програмовою бесідою президента міністрів. Після сього прийшли на дзевний порядок деякі звіти комісії; опісля буде перерва в пленарних засіданнях, щоби комісії мали нагоду працювати. Між тим правительство переговорює з польським колом і Українською Парляментарною Репрезентацією.

Дня 4. с. м. відбула ся нарада Укр. Парл. Репрезентації з президентом міністрів д-ром Зайдлером в загально політичних справах, а другого дня (5. с. м.) з міністрами рільництва Сільва Тарукою і публичних робіт Гоманом в справах господарських. До порозуміння не прийшло і тому мають відбути ся ще дальші наради, яких вислід є майже певний, що скінчить ся на нових обіцяних, а Польща як у нас панувала, так дальше панувати буде.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА НАРОДНИЙ ФОНД!

Дати належить відслати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10, на виглядову книжочку з. 3000 в дописною „Народний Фонд“.

Гр. Чернін про мирові умови.

Заграницні справи Австро-Угорщини обговорюєть ся в делегаціях, що складають ся з відпоручників обох законодавчих палат — австрійської і угорської і рядять що року на перемину у Відні і в Будапешті. З причини, що австрійський парламент небув скликаний повних три роки, а і тепер ще не переведено виборів до делегації, австро-угорський міністер заграничних справ не мав доси нагоди заговорити в законодавчій тілі про цілі-війни і мусить до того уживати приватної нагоди.

І так минувшого тижня в часі банкету уладженого угорським президентом міністрів д-ром Векерлем австро-угорський міністер заграничних справ граф Чернін виголосив промову про теперішнє заграничне положення. Вказуючи на дуже добру воєнну ситуацію для осередних держав, міністер подав розгляд воєнних подій осередних держав, зокрема Австро-Угорщини. Осередні держави — говорив гр. Чернін — виставили у відно-

віді на пашську ноту домаганє загального розоруженя і роземних судів, домаганє на лерший погляд що правда незрозуміле, бо — мовляв — тільки своїм оружній силі завдячує Австро-Угорщина свою оборону перед неприятельською перевагою. Та війна принесла шінний досвід і шінну науку для неприятелів, які вважали монархію вмираючою державою, що має небагом розпастися. Війна виявила, що монархія має в собі живучу силу, якої не можна здавити ніякою оружною перевагою. З хвилею, коли монархія се доказала, може вона зложити спокійно своє оружє та поручити подагоду своїх спорів роземним судам.

Нова Європа мусить бути побудована на новій міжнародній правній основі, яка давала би запоруку тривкої постійности. Перш усього мусить бути запорука, що не прийде більше до ніякої війни для відомшеня, а дорогою до того є саме інтернаціональне (міжнародне) розоруженє і признанє роземного суду. Розоруженє на суші, морі і в воздусі і розоруженє всіх держав, се спосіб до осягненя тривкого мира. Дальші перегони поодиноких держав у зоружуваню мусили би довести до господарської руїни світа. Кожда з держав мусила би свої видатки на військо збільшити в десятеро і вони вносили би річно багато мільярдів, а сего не видержить з часом ніяка дрржава. Кожда з держав мусила би зректи ся в дечім своєї самостійности, щоби забезпечити мир. Теперішнє покоління не доживе часу, коли здійснить ся вповні така мирового ідея (думка).

Другим домаганєм для запевненя тривкого мира, се свобода моря, з тим, що ся засада не була би примінена для морських проливів, для яких треба установити окремі правила.

Коли буде запевненє переведенє сих двох засад, то відпаде всяка потреба територіяльних забезпечень. Монархія не вела війни для здобутків територіяльних (земельних) і коли розоруженє народів стане дійсністю, їй непотрібні ніякі області забезпеченя. В тім случаю монархія може зректи ся збільшеня своєї області, як що неприятель опорожнить її заняті області.

Четверта засада, на якій мав би бути побудований новий порядок, се свобідний господарський порядок для всіх. Господарська війна мусить безумовно віддати у всяких міркованях про будучність.

Се провідні думки, якими руководять ся Австро-Угорщина і Німеччина у своїх мирових змаганях. Питанє відшкодовань, яке видвигають держави почвірного порозуміння, набирає зовсім инакшого вигляду, коли вказати на знищеня, які започинають неприятельськими державами Австро-Угорщині і Німеччині, а саме в Галичині, на Буковині, в Тироли, над Сочею, в Східній Пруссії, в турецьких областях та в німецьких колоніях. Чи держави почвірного порозуміння думають повернути ті шкоди осередним державам? Здаєть ся, що вони не знають положеня осередних держав, коли жадають від них односторонного тільки відшкодованя. Представники держав почвірного порозуміння все закрашують свої заяви сильними словами, які остають все у відворотнім відношеню до справдішної сили. Спершу проголосили вони нам повне знищенє, опісля бажали тільки перестроїти наші внутрішні уладженя, а тепер домагають ся більшого або меншого справленя границь. Здаєть ся, що вони в часом ще більше попустять.

Міністер застерігаєть ся, що говорить про теперішню хвилю, бо переконаний, що на зображених ним засадах може прийти до заключеня світового мира. Але коли би війна мала тривати дальше, Австро-Угорщина застерігає собі свобідну руку. За рік осередні держави будуть ще в кращім мілітарнім (воєннім) положеню як нині, але було би злочинном вести війну хоч би день довше, як сего вимагає шість і безпеченство монархії.

Міністер заявляє вкінці, що не має розжєвих надій що до схильности держав почвірного порозуміння заключити на вказаних отсе основах мир, але він певний, що осередні держави передержать в краю і на фронті, поки не прийде, слухний час, який забезпечить свобідний розвиток Австро-Угорщини.

Є се так сказати би урядове пропозиція Австро-Угорщини в мировій справі, де вже точно означено цілі війни і жаданя осередних держав. Головно підчеркнено те, що Австро-Угорщина не бажає розширення границь, є за скасуванням по війні великого сталого війська, заявляє за погоджуванем спорів між поодинокими державами в міжнароднім роземчим суді, а не на війні як нині; за свободою моря для всіх. Що до відшкодовань, то Австро-Угорщина не жадає для себе ніякого відшкодованя, але виразно заявляє, що те дасть його противникам.

Про сю промову гр. Черніна пишуть тепер всі газети в ворожих державах і деякі з них добачують в ній підставу, з якої могли би вийти мирові переговори. Але чи справді вийдуть, тоді нині знати.

Здається, що і папа Венедикт XV. покористується сею промовою гр. Черніна в новім своїм мировім пропозицію до воюючих держав, яке він невдовзі має їм вислати.

Вісти з України.

В вересні с. р. відбув ся у Києві зїзд Всеукраїнської Ради селянських депутатів. Прибуло 150 відпоручників з різних сторін України, а також від Українців переселенців з Орловської, Самарської і Саратовської губерній. Засідання відбували ся при замкнених дверях. Як доносять українські газети, настрої зїзду був бурливий, піднесений.

Зїзд прийняв між иншими отсі резолюції: Витавчи рішучий акт Тимчасового Правительства, яке проголосило Росію республікою, зїзд домагається, щоби російська республіка була негайно проголошена федеративною і демократичною.

Дальше зїзд домагається, щоби Тимчасове Правительство крім затверджених генеральних секретарів затвердило секретарів для справ військових, харчових, залізниць й інших. Зїзд домагається негайно вивести з України донські козацькі, кавказькі й інші відділи військ, які були розміщені на приказ протиреволуційних генералів для охорони поміщицьких інтересів.

Зїзд домагається усунення начальника округу К. М. Оберучеза й заступлення його іншою особою, у порозуміню з Укр. Центральною Радою.

Зїзд привнає необхідним, щоби Укр. Центральна Рада ще раз звернула ся до Тимчасового Правительства з внесенем підняти рішучі заходи для негайного закінчення війни і заключеня мира між воюючими державами.

Сей сам зїзд зажадав також прилученя губерній Катеринослав, Харків, Херсон і Таврії до автономної України.

Тимчасове Правительство постановило відкрити для спільного навчання дітей обох полов дві українські державні гімназії: одну у Києві під іменем: „Київська українська гімназія в пам'ять діячів Кирило Методіївського Братства 1848 року“; другу в місцевості, яку вкаже куратор київського наукового округу в порозуміню з місцевими громадянськими діячами.

В Києві відкрито з початку шкільного року 1917/18 другу і третю українські урядові повноправні мішані гімназії, II а в складі I—VIII кл. а III-а на Печерську в складі перших клас.

Українці підняли питане про Українську Педагогічну (учительську) Академію у Києві. Піднято також питане про повну українізацію Київського Фреблівського Інституту.

На основі реферату Генерального Секретаріату Українська Центральна Рада асигнувала двацять п'ять тисяч рублів на утворенне українського народного університету.

Кавказький науковий округ одержав від Української Центральної Ради повідомлене про се, що для Кубанської Области Рада установила комісаря для шкільних справ.

В Києві засновується в найближшій часі українську академію наук. На разі отирається лиш виділ малярства, відтак будуть отворені дальші виділи для різьбарства і будівництва. Статути академії опрацьовує професор Парлуцький.

В Києві знов виходить урядова губерніяльна часопись, що тепер носить назву: „Ки-

ївські губерніяльні Вісти“. Розпорядки центрального правительства оголошується в російській, а Української Центральної Ради в українській мові.

На вечірнім засіданю Української Центральної Ради 22. н. ст. серпня Севрюк зголосив і більшість голосів приняла отсю резолюцію про скликане Українських Установчих Зборів:

„Виходячи з засади нічим не обмеженого самоозначеня націй, вважаючи, що тільки само населене України може рішати про політичний устрій України і про її відносини до Росії, Українська Центральна Рада вважає необхідним скликати, як можна найскорше, Установчі Збори етнографічної України (Установчі Збори рішають про конституцію і загально-громадянські права і обовязки). В тій цілі Українська Центральна Рада повинна негайно вибрати комісію, яка виробить порядок виборів до Українських Установчих Зборів і в порозуміню з Секретаріатом внутрішніх справ й органами місцевої самоуправи скличе Установчі Збори етнографічної України.

Другий всеукраїнський зїзд залізничників, що недавно відбув ся в Києві, ухвалив, щоби, не ждучи затвердження правительством генерального секретаря комунікації, Українець Голубович взяв у свої руки всю власть над залізничними шляхами на цілій Україні в її етнографічних границях, отже там, де в більшості мешкають Українці.

Український Генеральний Секретаріат для справ народної освіти звернув ся до міністра народної освіти з домаганем переданя церковних шкіл на Україні Генеральному Секретаріатові.

Український Секретаріат виробив проєкт організації вільного козацтва на Україні („Юго-Западній і Южній Росії“). По деяких повітах воно вже зорганізоване.

Кравий адвокат і оборонець в карних справах

Д-р Степан Баран

у Львові, Ринок ч. 10. дім Провісвіт, I. поверх

приймає справи карні, цивільні, виготовляє представлення до повітових комісій причинкових, вносить жалоби до адміністративного трибуналу, виготовляє просьби о урлоп для жовнірів і взагалі полагаджує всі справи, які входять в круг адвокатської канцелярії.

Литва і Курляндія автономними провінціями.

На заряджене німецьких окупаційних властей утворено в Вильні Краєву Литовську Раду під проводом заслуженого литовського патріота, д-ра Басановича. Побіч Литовців, які як головна народність краю мають у Раді більшість, мають бути до Ради покланкані також представники національних меншостей (Білорусини, Поляки, Жиди і Німці).

З сего приводу білоруський орган „Гоман“ вказує на те, що коли Рада має розтягати тільки на область під назвою „Militär-Verwaltung Litauen“, то се означає штучний поділ білоруської території, бо в сій області знаходиться менша часть окупованої Білоруси, а більша часть входить в область під назвою „Militär Verwaltung Bialystok Grodno“. Отже „Гоман“ домагається, щоби в область, на яку розтягається Рада, була влучена ціла окупована білоруська територія, та щоби в Раді Білорусини дістали відповідне представництво.

Німецькі окупаційні власти утворили також Краєву Раду Курляндії, в яку входить 6 представників великої власности, 6 представників малої власности, 4 представників міст, 3 представників духовенства і 1 представник лицарства. По національності Краєва Рада Курляндії складається з Німців і Логішів. Утворене краєвих рад для Литви й Кур-

ляндії вказує на наміри Німеччини супроти цих провінцій на випадок, якби вони на основі мира не вернули до Росії, а саме що Німеччина думає утворити з Литви й Курляндії окремі автономні провінції.

З сеї причини утворене краєвих рад для Литви й Курляндії зустріло ся з великим невдоволенем всіх Поляків, бо воно йде в розрив з польським домаганем, щоби Литва й Курляндія ввійшли в склад плянованої польської держави, яка через сі області дістала би доступ до моря.

Світова війна.

На російським фронті не було зовсім замінних подій. Значнійший наступ ворога був тільки на Буковинсько румунській границі, який відперто.

На Балкані не має більших битв поза звичайні сутички.

На італійським фронті Італійці в різних місцевостях пробують частинних наступів, особливо в околиці Монте Сан Габріеле. Великої битви і там нема.

На заході у Фляндрії Англійці продовжують дальше свою офензиву, але безуспішно. Над Мозою в околиці Верден відперто кілька кілька французських наступів. На цілім фронті дуже сильне діяльність артилерії.

Низше подаємо звіт австро угорського штабу за час від 3. до 9. жовтня с. р. включно.

Звіти австро-угорського генерального штабу.

Війна з Росією і Румунією.

(3/10). Не стало ся нічого нового.

(4/9). Без зміни.

(5/10). Не було важних подій.

(6/10). На східнім терені боротьби нема ніякої зміни.

(7/10). Над Серетом на Буковині неприятель наступав після сильного російського приготування. Біля гори св. Онуфрія його відперто огнем, під Васьківцями відкинено неприятельські війська протинаступом австро-угорських і німецьких військ.

(8/10). Не стало ся нічого особливо.

(9/10). Положене незмінене.

Війна з Італією.

(3/10). В відтинку Монте Сан Габріеле вчора знов розгоріли ся бої піхоти. Значні сили неприятеля йшли приступом на наші становища. Зиск вувкого кусня рову на західнім стоці гори творить одинокий виді наступів неприятеля, окуплений великими втратами.

4/10). Боротьби в відтинку Монте Сан Габріеле вчора ослабли. Ми взяли в полон 6 офіцерів і 407 жовнірів.

Наші летуни зістрілили 3 неприятельські літаки.

На тирольським фронті не було ніяких важнійших подій.

(5/10). Положене незмінене.

6/10). В відтинку Монте Сан Габріеле не удав ся підпринятий вечером італійський наступ.

7/10). У відтинку Монте Сан Габріеле обмежила ся Італійці до частинних наступів. Ті наступи остали без успіху. На Моннабеллі гірські відділи з неприятельських ровів привели 21 берсалерів.

(9/10). Над Сочею в богатых місцях віджив гарматний огонь зі значною силою. Бої піхоти були тільки в відтинку Монте Сан Габріеле, де в півночі відперто італійські наступи.

(9/10). Коло Каль, на високорівні Байвіціца — Св. Дух, вчора рано відперто італійський наступ, причім неприятель поніс важкі втрати. В наших руках остало 120 полонених і 7 машинних карабірів.

Коло Констаневіци успішна виправа дала нам 180 полонених.

Зі світа.

Росія.

Не так званий демократичній конференції (нарад), що недавно закінчилися в Петербурзі, покликано до життя так званий переступний парламент зложений з відпоручників Робітничо-жовнірської Ради, Селянської Ради, земств і більших міст, щоби наважити ся над теперішнім страшним положенням в Росії, що веде Росію в загибля. Вибори до Установчих Зборів (конституанти) відложено і мабуть нескоро ці збори відбудуться, стара дума (парламент) розважана, а тут треба надумати ся, як вилітати з теперішньої матні і привернути лад в державі, що Керенському іде ще раз тяжим.

Передступний парламент, який зібрався 6 с. м. в палаті городської думи, зібрав Чхеїдзе своїм головою. Бюро парламенту складається з десяти членів, між якими є бувші міністри Чернова і Аксентієв та Божешевік Троцький. На тайнім засіданні Черетеллі подав до відома зібраних вислід переговорів між правительством і представниками московських промислових кругів, кадетів та демократичної конференції. На основі того зміту рішено проголосити, що передступний парламент, скликаний правительством, має ставити запити до неї, на які правительством має обов'язок відповідати. Правительство не є відповідальне перед тим парламентом, але не може оставати ся без його довіри, себто на случай непорозуміння між парламентом і правительством, правительство має уступити. З огляду на те, що теперішнє правительство складається з найже в самих соціалістів, парламент і президент міністрів Керенський роблять заходи, щоби іменувати кількох міністрів не соціалістів і в сей спосіб скріпити правительство в державі і за границею. Таке правительство вже покликано.

До тяжких для Росії подій на фронті прилучається нова страшна язва: голод. Ціла живітна Росія зближається з рішучою певністю до голоду, бо довіз поживи з дня на день в страшній спосіб меншає. Голод грозить рівнож більшим містам задія ляхого довозу. Заграничні газети доносять, що міністер публичних робіт на одних зборах у Москві сказав, що господарське положення в Росії, головна наслідком браку поживи, котрий навіть армії грезить голодом, є дуже сумне, що російське правительство часить ся з продажою Сибірі одній державі. Через се Росія втрачатиме свій шпихлр і одинокий рахунок, який міг по війні обергати її переважною залежністю від заграниці.

Російські народи що раз більше домагаються ся мира, але безуспішно. На приказ Англій Росія дальше мусить вести нещасну для себе війну.

На приказ російських властей замкнено і запечатано фінляндський сойм. Фінляндія (стодія Гельсінгфорст), що лежить між Петербургом і Швецією, була властиво окремою державою з власного конституцією, тільки російський цар був рівночасно великим князем фінляндським. З часом, не на довго перед теперішньою війною, царі скасували фінляндські свободи і хотіли Фінляндію (Фінляндців є всего три мільони, але є народом просвіченим і свободолюбивим) поневолити нілковито, що доводило до частих розрухів.

Тепер переведено вибори до фінляндського сойму. Більшість вибраних нослів є за волюю державною самостійністю Фінляндії, що мабуть і стане ся. Велика "неділяна" Росія стоїть нині перед поділом на окремі менші держави, серед котрих Україна була би найбільшою і наймогутішою.

Італія.

Італійським горожанам війни вже багато. Брак поживи і зарібків є причиною частих розрухів по містах, в котрих лунає голосне домагане закінчення війни. Заграничні газети доносять, що недавно вибухли великі і кроваві розрухи в великій італійській місті Турині.

З початку були там величезні штрайки, що довели публику до великого розворушення. Як ще потім прийшов брак хліба, зібрав ся наряд на лицах Турину, проти проте-

стуючих манифестантів жовніри вийшли із скорострілами. Було багато вбитих і ранимих. Манифестанти забарикадували доми і боронили їх як твердині. Були також між жовнірами колюбаня, але все таки військо взяло верт. Число жертв доходить до 60 вбитих і 120 ранимих, після інших вісток було одначе їх більше, що при прямолінійних улицах Турину є дуже можливе.

Теперішнє правительство стоїть не дуже сильно. Начальний вожд генерал Кадорна поїхав до Риму, щоби бізвати міністрів до сильнішої внутрішньої політики, бо і на фронті проявляється серед жовнірів велике невдоволене з дальшого ведення війни, нате мість є сильне домагане закінчення мира.

Дописи з краю.

З Розвадова над Дністром.

Відновлене читальні "Просвіти".

Дня 23. вересня с. р. відбули ся загальні збори читальні "Просвіти" в Розвадові пов. Жидачів. Членів вписало ся 200 і вибрано такий виділ: Михайло Рихвицький, управитель школи, голова, Михайло Косач, начальник громади, заст. голови, Іван Лесик, касієр, Роман Корда, секретар, Катерина Федорик, бібліотечарка, Марія Лукомська, господиня, Марія Дудар, виділова; заступниками виділових вибрані: Гринь Костів, Іван Куців і Парашка Грица.

Читальню "Просвіти" в Розвадові заложено ще в 1906 р., але опісля заходами сусідних москвофілів, що найздили на село, перемінено її та москвофільську читальню Качковського на те, щоби сільській наряд в правдивої просвіти не користав. Найбільшим подвигом членів читальні Качковського в Розвадові було се, що розбили погруді Шевченка, що стояло в читальні "Просвіти". Довго бороз ся сам один управитель тутешньої школи п. Михайло Рихвицький, і ко часи ще перед війною люди почали прозрівати. Заложено тоді кружок Сільського Господаря і ладжено ся відповісти читальню "Просвіти", але вважочия війна. Аж тепер пізнали і мешканці Розвадова, що їх москвофіли баламутили і почали самі домагати ся відновлення читальні "Просвіти". До сего відновлення причинили ся: Іван Лесик, Роман Корда, війт Михайло Косач, Гринь Костів і дівчата, а найбільше українські січові стрільці, що ту від року перебувають. Особливо ревно заняв ся тою справою стрілець м. Васильків котрий і відновив церковний хор та його досі провадить.

Члени відновленої читальні зібрани гроші на прапор, котрий в день Чесного Креста урочисто посвячено. Чину посвячення довершив о. Сенишин зі своїм сином о. Володимиром; опісля під церквою промовляли до народу п. Рихвицький і четар українських січових стрільців д. р. Володимир Старосольський.

По вбитю в прапор цвяхів рушив в село похід при участі стрілецької музики і з поворотом опинив ся коло школи, де ще мав промову о. Іван Погорецький, потім наряд відспівав "Ще не вмерла України". Свято закінчав нач. гром. п. Косач короткою промовою, а гості удали ся на перепуску, де серед співу стрільців перебули до вечера.

За приміром Розвадова повинні піти і інші села і відновити у себе заснітивші ся читальні.

З Калуща.

Як творить ся причинкові комісії?

На завізане староства призначила філія Сільського Господаря в Калуща на членів причинкової комісії двох делегатів: о. Микола Яновича з Хотиня і п. Юліяна Білінського, судію в Калуща, обох організаторів філії і кружків Сільського Господаря. Староство не згодило ся на се предложене і зажадало предложена селян. Колиж свідоміші селяни на війні, а другі темні, обстоювала філія Сільського Господаря при своїх кандидатах. Тоді заіменувано староство само двох не свідомих і темних селян (одного Українця, а другого латинника). Після того засідають тепер в комісії причинковій в Калуща: інспектор податковий, комісар староства, д. р. Вурст

(на місци захорівшого д. р. Курівка), таї згадані два селяни, разом чотирех Подляків і один селянин Українець. Наслідком того не має українська людність в українській новій властивого заступства і понесить звіден величезні шкоди, бо кадуська комітетова комісія причинкова масово відмовляє нашим громадам причинків, а одинокий член комісії Українець, темний і неспорядний, не може для селян нічого зробити.

Як старати ся о найновішу підвишку військових причинків?

Новий причинковий закон з дня 27. дня 1917 року В. д. з. ч. 313 підвищує дуже значно висоту військових причинків, так що родини покликаних мають побирати з 1. серпня 1917 р. в більших містах і Кор. 80 с. денно на особу, а селах і місточках і К. 60 с. без огляду на вік.

Сей закон є особливо корисний для нашого селянства тому, що селянам належить ся після него майже тричі висший причинок, бо доси на селі побирали зачтайне 37 сот. денно, а діти низше 3 літ тільки 28 і нів сот. денно.

Обчисляють, що лише для нашого краю принесє новий закон около 300 мільонів корон річно.

На жаль причинкові комісії не оцінять ся з признаванем підвишок навіть там, де підвишка має бути признана з уряду, а наші люди не знають, як о них старати ся.

Що більше, загал нашого населення має хибне переконаня, що на відставі нового причинкового закона і виконуючих розпорядків міністра кравевої оборони має завісді наступити підвишка військового причинка з уряду без жадних старань стороны і ще вона буде завісді однако висока для всіх українських до побирания причинки осіб. Так одрак не є. Закон робить ріжницю між коодинамими категоріями осіб. А іменю:

1) жінці і правесним дітям належить ся повна підвишка військового причинка до і Кор. 80 сот. в (більших містах) зглядно і К. 60 сот. (в місточках і селах) денно на особу, без огляду на се, чи покликаний жив з ними перед своїм покликанем в опільній господарстві і не беручи в рахубу сего, яке сумою грошей причинив ся він до їх удержаня. Тимто належить їм признати підвишку причинка з уряду і без перепродажування окремих розвідів. Тимчасом деякі гаданні причинкові комісії не хотять жінці і дітям признавати підвишки причинки з уряду, лише переводять якісь окремі розвіді, надають ріжних посвідок і потверджень, вищими силами, всіма силами старають ся, щоби українським не признати законом признаної підвишки військового причинка. Населенє мусть отже само стати в обороні закона, бо закон не на се існують, щоби їх урядники керували і до них не приліпали ся. Проти сего поступованя комісії належить внести масові зажаденя до президії намісництва;

2) всім иншим особам, які жили з покликаним в спільнім господарстві належить ся теж повна підвишка військового причинка. Ім однак не признавати ся підвишки з уряду, лише вони мусять сл вказати в касі податкового уряду, який їм виплачує причинки, що вони жили з покликаним в опільнім господарстві. Найлегше дасть ся се зробити через предложене посвідки громадського уряду. Колиби такої посвідки не можна було з яких небудь причин видітати, треба внести окреме прошенє до своєї причинкової комісії і покликатись в нім на свідків, котрі можуть ствердити се, що покликаний жив в родиню в спільнім господарстві.

3) військовий причинок всіх осіб, що не жили з покликаним в спільнім господарстві перед його покликанем, не може вивести більше, як підмога, яку їм давав покликаний перед своїм вступленем до війська з тим одначе додатком, що коли покликанє до війська наступило перед 1. серпня 1917 р. то військовий причинок має бути о 50%, висший від підмоги. В ніякім однак случаю не може бути військовий причинок більший від вказаної законом, себто як і Кор. 80 сот. зглядно і Кор. 60 сот. денно на особу. Особи належачі до сеї категорії мусять внести

до комісії прошене о підвишку і доказати через додучене посвідки чи через покликане свідків, що відмога, яку їм покаканий давав, є висма від висоти непідвисшеного причинка.

4) вкінці для тих, в котрих покликаний не жив в спільнім господарстві і безпосередно перед своїм покликанем зовсім не помагає, дрім, тому що був хорий, або без роботи, або відбував обовязкову війскову службу, о значе висоту причинка комісія після масткових і господарських відносин покликаного і його образования і представлень, кільки тепер мігби він заробити, колиби не служив у війску.

Замітити годить ся, що надзвичайної підвишки військового причинка до подвійної висоти то є до (три) 3 К. 60 сот. зглядно до 3 К. 20 сот. деане ніколи не признаєт ся в уряді, лише в кождім случаю треба внести окреме прошене.

Проти відмовних рішень причинкових комісій є допустимий в протягу 60 ти днів від їх дорученя відклик до краєвої комісії причинкової в Бялій, а колиби і ся полагодила справу некорисно для сторони, в тім свім реченні жалоба до адміністраційного трибуналу в Відні.

Володимир Целевич.

Примітка. Рекурси до краєвої комісії причинкової в Бялій і жалоби до адміністраційного трибуналу у Відні вносить канцелярія адвоката д-ра Степана Барана у Львові Ринок ч. 10.

Нові думки про щастє.

Уява і здоров'є*).

Недавно привезли до шпиталю пастора священника, що був такий ослаблений терпінем, що залезти голову міг піднести. Він оновів лікарєви, що проковтнув кілька штучних зубів і металеву плиточку та що ті речі дуже його тиснуть в животку. Лікар пробував йому вяснити, що се неладва. Але без успіху. В хвилью пізнійше прийшла депеша від жінки того пастора з повідомленем, що зуби і плиточка знайшли ся під ліжком. Пастор, увільнений від терпіня, яке уява собі, встав, убрав ся, заплавав рахунок і здоров як риба поїхав до дому.

З того прикладу — а таких прикладів уявленої хороби є на тисячі — ясно виходить, що уява може повалити на ложе болязні найздоровішого чоловіка, але що вона може також улічити. Лікарі оповідають, що відперність проти найгірших хоріб і завра залежить передовсім від стану нашого духа, думки й уяви. І так відомі численні випадки, що лікарі й доглядачі, котрі працюють у шпиталях для заразливих медуг, не відлягають заразам, коли горячо переймають ся своїми обовязками і не мають часу думати про те, що вони в дуже небезпечнім місци.

Я сам бачив, як дуже сильний і здоровий мушина ізза наглого перестрашу втратив силу і став слабій. Ніяка хороба, ніяке терпіне, тільки страшна думка вдарила в нього як перун. Уява зробила з нього слабосильного.

Є такі перестрашені люди, що як лікар має їх засипляти, то вони їм ще їм дасть ся жонювати хворороформу, вже западають в сен. Уява повзавляє їх притомности.

Одного славного лікаря, що виїхав собі на рибу і не мав при собі жадного ліку, завізвали нагло до тяжкого хорого чоловіка, що корчив ся і вис ся з внутрішних болів. Не було часу, привести потрібні ліки. Тоді лікар, знаючи силу уяви, взяв троха звичайної муки, удав перед хорим, що се порошок і дав йому дуже строгі припорученя, як і коли і кільки того „порошку“ заживати. Хорий захив муки раз і другий, після притиску і заявив, що йому зараз полегшало і що в цілім тілі чує вже полєкшу від того ліку. І дійсно виздоровів. Причиною того скорого полегшаня було очевидно те, що хорий знав про велику славу лікаря і вірив у його мудрость. Віра, думка вилічила його. Те саме, тільки в ще в більшій мірі, діяло ся в Філя-

дельфії, коли там вибухла велика зараза жовтої пропасниці. Тоді бюлетням (оповіщеням) приносили дивні вісти про чудесне виліченє багатьох людей з тої страшної хороби — через саму присутність славного лікаря Річ'на. Хорі вірили, що вже його слово відганяє жовту пропасницю і ся віра лічила їх.

Длатого треба наперед позабути ся думки про хоробу, а хороба щезне, бо тоді тіло само прийде до себе.

З історії медицини знаємо, що тисячі людей впали жертвою своєї уяви, своїх привидів, бо вносили в себе, що мають хороби, яких зовсім не мали. Терпіне їх було чисто видумане, духове. А таке видумане терпіне убиває так само, як дійсне, правдиве. Рік річно умирає певна скількість людей на скаженну, представляють собі такі перестрашені люди, що мусять сказати ся — і гинуть серед проявів скаженни. А собака преспокій не жмє собі дальше і ніколи не була скажена. Яка велика сила уяви, про се нехай посвідчить такий випадок: як я був на лікарським факультеті в Hagward'i, викладав там один славний професор про страшну силу уяви і дуже перестерігав своїх студентів, аби не впирали в себе хоріб, про які вчать ся. Раз той професор признав ся в розмові зі мною, що чує, як у нїм розвиваєт ся не улічима хороба. Не хотів навіть порадити ся своїх товаришів, бо познати тої хороби уважав зовсім ясними. І дійсно — худ, ослабив з кождим днем, вкінці перестав вивладати, бо сили його опустили. Довгі просьби приятелів склонили його до того, що дав себе оглянути иншим професорам, а ті виказали йому, що він сильно помилив ся, бо тої хороби ні слїду. Се так подїляло на професора, що він протягом одного дня відвискав сили, апетит і ліпший вигляд.

Таке стало ся з чоловіком, котрий був ученим професором медицини і добре розумів силу уяви таї инших перестерігав перед тим, аби не впирали в себе хоріб.

Історія медицини знає множество доказів на силу уяви. Медичне письмо, що виходить в Лондоні, описує такий випадок: „Двох Англійців з Лондона виїхало на село і заночували в хаті, де як довідали ся, недавно була шарклатица. Один з них, чоловік здоровий і без страху, встав рано як звичайно здоров. А другий, нервовний і страхайло, цілу ніч тряс ся в боязни, що заразит ся, спав дуже але і встав рано — з сильною висипкою на тілі. Зателеграфували до Лондону і зараз приїхав лікар, котрий ствердав, що в тім домі взагалі не було шарклатини (хтось мильно оповів їм про се) та що та висипка не була прозлом шарклатини, тільки викликав її розстрій цілого організму (тіла), спричинений уявою і страхом“.

Те саме письмо описує і гірші випадки, нар. як один чоловік, хибно повідомлений, що в домі, де заночував, була недавно холера, дійсно захорював на холеру і помер на ту хоробу!

Така велика сила уяви. Вона може чоловіка убити й вилічати, може заблизнити рання, яких ніяка масть не вигоїла бй. Хоч люди знають про се, але мико того терплять на уявлені хороби, яких взагалі не мають. Ум їх ослаблений страхом перед видуманою хоробою, тратить силу, а вслід за тим настає також ослаблене тіла — і не раз кінчать ся смертю.

- Наші люди з відбитих областей -
--- подія і покутя ---

в справах війскових причиннів, урльоїв, ревямаційних і взагалі адвокатських — нехай звертають ся о пораду і поміч
ДО КАНЦЕЛЯРІ АДВОКАТА

::: Д-РА СТЕПАНА БАРАНА :::

у Львові, Ринок ч. 10.

НОВИНИ.

Віча посла д-ра Дністрянського. Віча з посольським звітом посла д-ра Дністрянського відбудуть ся в Жовкві дня 14 жовтня с. р. о год. 3 по пол. в комнатах Народного Дому і в Раві руській в понеділок 15 жовтня с. р. в комнатах Народного Дому о год. 1 по пол. Просить ся інтелігентів, селян і селянки о численну участь.

Новий український посол до парламенту. На місце помершого у Відні (дня 9 с. м.) посла о. Йосифа Фолиса зїстав тепер послом до парламенту з округу 64 (Львів-Щирень Винники Городок) його заступник д-р Володимир Бачинський, адвокат в Підгайнях, бувший довголітній секретар Народного Комітету і соймовий посол. Посол д-р Володимир Бачинський є нині наймолодшим українським послом і треба надїяти ся, що він на своїм новім становищі розвине ширшу політичну діяльність.

Від управи рогатинської гімназії. Вписи до I кл. відбудуть ся дня 16 жовтня, виторок о год. 8 рано; вступний іспит того самого дня о 10 г. рано. Оплата за вступ 10 К. при вписі. Вписи до висших клас дня 16 і 17 жовтня. Приймаєт ся на підставі доброго свідочтва з попередньої класи. Хто в попереднім році шкільним (1916/17) не ходив до школи, мусять здавати вступний іспит. Оплата за вступ 10 Кор., за іспит 24 Кор. Іспити до висших клас відбудуть ся 17 і 18 жовтня. Хто з важної причини приїздив ся, може бути прийнятій ще і до кінця сего місяця. Правильна наука зачинаєт ся в п'ятницю 19 жовтня. Місячна оплата за науку виносить 10 Корон. Др. Денис Лукілович, управитель гімназії.

Смерть українського стрільця в філях Волги. Михайло Дорошенко, хорунжий українських сікових стрільців, родом з Руди коло Рогатина, укінчений ученик гімназії, потопив в часі купели дня 30 червня с. р. в зимних філях Волги Похорони відбули ся 3 липня с. р., а похоронено його на православнім кладовищі в селі Дубівці, саратівської губернії. Покійний був учеником рогатинської гімназії; як селянський син набідив ся чимало. До стрільців вступив в початок війни, брав участь у всіх битвах від 1914 до 1916 р., а в мѐлон дістав ся під Березанями в осени 1916 р.

З гіркої долі виселенців. Часописки вдатоть слідуочий образець з нових евакуацій, що їх переводять масово в селах недалекє фронту: Перед двірцем в Клепарові коло Львова стоїть від вчєра (себто від 27 вересня с. р.) полудня величезний з кількадесяти вагонів зложений поїзд, наладований чотирма сотками людей з їх майном. Вагонів є лише кілька; решта се отворені вози на яких стовпили ся жінки, діти і троха мужчин разом з худобою, знярядами і клунками, які всіли евакуовані з собою забрати. В нечи падав дощ; люди перемокли і змерзли. Коло залізничного шляху розталили кілька огнищ і печуть бараболі, майже одиному свою живину. Оповідають, що походять з повітів тернопільського і скалатського. Виселено їх ще перед десяти тижнями з області голо утвореної там нової лінії боевої. Переселено х насамперє до міслєвостий, віддалених 3 до 4 милі від фронту, де уладили собі як так жите. Нараз оповіщено їм, що сейчас мають їхати дальше, їх поїзд вже чекає. Не дали їм навіть часу до спакваня всего того, що виратували при першім виселеню, хоч не була се евакуація, спричинена воєнними подїями, на основі війскових приказів, тільки перенесене на основі адміністраційного зарядженя. Одна стара селянка жалуеть ся, що не всіла забрати з собою навіть кожуха, а ту зима йде, і що не позволено їм взяти з собою двх кошів збіжа, які на своїм першім виселеню вже була заробила собі. В поїзді підчас дороги одержують виселенці тільки кусник хліба „оттїцький“, оповідає одна жінка, а вечером горячу воду, щобі собі приладили чай або каву, о скільки їх масть. Житють бараболями, які забрали з собою. Худоба не випущена з возів, хоч поїзд на стації стоїть більше як добу, ричить з голоду і жажди. Ніхто на стації не знає як довго поїзд ще тут має стояти. Підофіцер, який супроводжає виселених знає тільки, що сі

*) З книжки американського філософа Мардена.

ПОСІЛКА Українськонї мецький САМОУЧОК укладу проф. Онуфрія Солтиса (4-те побільшене виданє). Книгарська ціна у Львові і на провінції 1 К. — з поштовою пересилкою на полевї почти К 2.20, на звичайні порученя К 2.50 (5 штук К 10., 10 штук К 18., вже оплачено. Висилки лише за попереднім надісланєм готівки, за послїплатою о 70 с. дорожше. Висилаю також Церк. Співаник з нотами на 4 голоса за 2 К., — Перли, шутки та вигадки, ціна К 1.20. Замовленя і гроші належить висилати на адресу: А. Окпиш, Львів, ул. Кадецька ч. 4.

люди мають їхати в повіт яворівський або золочівський. Небо затягаєт ся хмарами і знова грозить дощем, а чотириста виселенців на малій стації жалуеть ся на свою поневірку.

За мандати Маркова і Куриловича. Москвофільський посол о. Раман Чайковський, парох з Тернави коло Ліска, який вступив до парламенту як заступник Куриловича, поставив внесенє о признає важности мандатів Маркова і Куриловича, котрі задля засуду за державну зраду стратили свої мандати. Тепер цісар їх помилував і дарував кару і вони на основі амнестії (дарованя кари) домагають ся, щоби їм повернути їх посольські мандати.

Покликанє нездібних до оружної служби. Міністерство краєвої оборони оповіщує, що в цілі увільненя жовнірів здібних до оружної служби, а занятих в етапах, для фронтової служби покликані будуть небавом в більшій мірі ополченці, яких в перегляді признаю нездібними до служби з оружем. Покликані будуть річники 1891—1868, при чім будуть обтяжені рівномірно всі області монархії і як найширше будуть взяті під увагу інтереси публичні і покликаних осіб. Передовсім числиться ся на тих, які зголосят ся добровільно, опісля на тих, які не мають ніякого звання, або працюють в такім званні, якого в тепер шнім часі найлекше зрєкти ся. Тут причислено зване, яке служить тільки для приемности. Особи, що остають в публичній службі або в заведенях, назначених для військових цілей, не будуть покликвані. Так само будуть увільнені особи працюючі в заведенях тепер потрібних в загальнім інтересі. Покликаним особам буде ся обекшувати службу в той спосіб, що на случай їх дотичного прошеня позволить ся їм остати в своїм місці замешканя та виконувати цивільне зване, о скільки дозволять на те військові обовязки. Области безпосередно навіщені війною мають особливо бути узгляднені.

Розпорядок в справі реклямацій. Міністерство краєвої оборони оголошує: В звязі з переведеною контролею осіб увільнених від військової служби наступить що до т. зв. ограничених звільненя нове управильне справе. Від тоді звільненє ограниченє має звучати або: „звільнений тимчасово до...“ або звільнений до кінцевого терміну...“ Що до першої категорії предвиджено можливість вплиненя просьби о дальше звільненє і признає того вродовженя, при чім політичні власти могуть дозволити на чеканє вислїду. Що до другої категорії в засаді продовженє звільненя є виключене і по впливі терміну відносні особи без особного дозволу, мають зголоситись до служби. Всі звільненя ограничені, уділені в протягу контрольної акції, що до котрих ще не примінено тих двох категорій звільненя, мають бути уважані за звільненє з кінцевим терміном. Щоби однак і тим особам уможливити доказ, що до них заходять обставини узааднюючі їх дальше звільненє, можна відносні просьби вносити до 25. жовтня 1917 р. в приписаній дорозі; на случай доказаної конечности могуть повітові власти дозволяти на перечеканє рішеня найдальше до 1. січня 1918 р. Дня 25 с. м. се уповаженє повітових політичних властей гасне і від того терміну звільнені, що не мають такого дозволу на перечеканє ані рішеня: „звільнений тимчасово до...“ повинні безумовно по впливі визначеного їм терміну, не чекаючи покликаня, зголоситись до служби.

Несупокої в таборі виселенців. З Лайбніц в Сирії доносять до німецьких часописий: Від якогось часу дав ся запримити в таборі виселенців в Вагна коло Лайбніц в Сирії, де давнійше були польські виселенці, а тепер приміщено Словінців і Італійців з над італійського фронту, якийсь рух між виселенцями, передовсім молодіж захувала ся опірно супроти заряджень властей. Заряджено слідство. На основі слідства мала жандармерія увязнити кількох провідників руху. Коли жандарми зявили ся в таборі, прийнято їх криком і свистом. Жандарми старали ся по доброму успокоїти товпу. У відповідь на се по-

чали виселенці кидати на жандармів камінем. Жандарми зробили ужиток з оружя і тяжко ранили одного хлопця. В коротці хлопець помер. Під вражінем припадку можна було повернути знов спокій.

Погром австрійських полонених. В місті Лаїшеві коло Казаня в Росії вибух грізний пожар. Пожар повстав в домі, де мешкало сто австрійських полонених. Хто-сь пустив поголоску, що місто підпалили полонені. Озвірена товпа кинула ся на полонених, біла їх, копала, колола, масакрувала, розривала в кусники. В тім погромі брала також участь міліція і жовніри. В часі сего погрому погубило багато австрійських полонених.

Утеча великого князя Миколи Миколаевича? Нагло зник з своїх дібр, де доси перебував, в. кн Микола Миколаевич. Доси даремно за ним шукали. Тому що можна виключити утечу за границю, треба припускати, що давний начальний вожд укриваєт ся в Фінляндії. Ся утеча дуже занепокоїла соціялістичні і революційні круги Росії, котрі боють ся, що Микола Миколаевич готов за границею або в Фінляндії приготовляти повстанє проти теперішнього революційного правительства з цілюю його поваленя і поверненя царату.

Жидівський зїзд (конгрес) в Росії. Приготованя до жидівського конгресу в Росії вже почали ся. Сї збори мають на цілі поставити жадања, які жиди ставлять до російської конституанти і мирового конгресу держав. Вибори відбудуть ся в половині грудня. Виборче право мають всі жиди обого пола. Програма конгресу обіймає: Випрацюванє засади права жидів народного самоозначеня в Росії, означенє правної запорукы для жидівських меншостей, усталенє переходових форм, громадська організація жидів в Росії і забезпеченє горожанських і народних прав жидів в Польщі, в Палестині і в Румунії. Взагалі жидова підносить тепер голову в цілім світі і перехвалуеть ся, що над світом будуть панувати жиди. Ми се жидівське панованє вже тепер самі бачимо в Галичині, де для жидови є правдивий рай.

Для вивезених Українців. Українське пресове бюро в Стокгольмі одержало отсю відозву Українського Запомогового Комітету для Українців, вивезених в Росію: В роках 1914 і 1915, отже в часі російської окупації і російського відвороту з Галичини та Буковини, увязнили російські власти багато тисяч Українців і вислали їх в пусті степи Сибіри та в інші північні російські губернії. Богато тисяч невинних і спокійних українських горожан впало жертвою царату, багато тисяч вивезено; багато мучилось місяцями по тюрмах. В тих часах обходилось з ними російське правительство немов з невільникими. Богато тисяч тих нещасливців вивезено на Сибір і полишено їх серед найбільшої нужди. Вони вигинули з голоду і зимна. Інші народности як: Поляки, Литовці і жиди мали можливість зорганізувати запомогову акцію для своїх земляків. Одним Українцям відобрано можливість зробити те саме. Царське правительствє заборонило їм те. Вистарчило вже слово „український“, щоби їх мучити, запроторити в тюрму, або заслати на Сибір. Такі відносини панували до революції. Велика російська революція, що вибухла на весні с. р. і до основ змінила політичне та суспільне жите, не змінила зовсім положеня тих нещасливих жертв війни, противно, можна навіть сказати, що їх положенє погіршило ся. Ще нині бідують тисячі тих виселенців в Сибірі і північних губерніях татарської Росії. Поворот до європейської Росії їм заборонений. В часі революційних борб забуто на них і полишено їх власній судьбі. Так гинуть вони марно. Уже надійшла осінь, а за нею іде зима. Забутим всіми грозить смерть від голоду, або морозу. Се нещасне положенє збільшилось ще кромі того з приводу останного російського відвороту, бо він побільшив ряди вивезених. Комітет не має так значних засобів, щоби ту нужду усунути або злагодити. Його акції не достає відповідних грошевих

засобів. В тім сумнім положеню відкликаєт ся Запомоговий Комітет для вивезених Українців в Києві до всіх культурних народів в імені тих нещасливців, щоби помогли тим нещасливим, які тисячами гинуть і зносять найбільші военні стражданя.

Убийство драгона на віденськїм східнім двірци. Дня 1 с. м. коло півночи відходив в поле відділ віденських драгонів. Від проваджувало їх багато знайомих і приятелів. Драгон Осип Моріц, що служив вже семий рік та тепер відзначений малою срібною і бронзовою медалію, ішов четвертий раз в поле, сказав в крузі приятелів: „Супроти того що я пережив, то наш вахмайстер і ляйтнант мусять бути такі малі“. При тім показав рукою у висоті коліна. По тім вислові закликав його на бік ляйтнант Церти, який відпроваджував жовнірів на дворець. Здавалось, ляйтнант вхавив був жовніра два рази за груди та відтак крикнув: „відвести його!“ Коли товариші відвели його на 4 кроки, він упав мертвий. Удар багнетом від ляйтнанта в саме серце був причиною смерти. Ляйтнант Церти подав при протоколі, що драгон ударив його кулаком в лице, але лікар не міг ствердити навіть, що лице було від удару червоне. Справа досить замотана, тому що свідків зараз ровігнано, хоча ця справа трактувати як війскову. По тім як драгон упав, офіцер скоро віддалив ся, бо присутні шивілі і залізничники хотіли на місці його убити. Про се убийство драгона офіцером заговорили вже в парламенті Міністер краєвої оборони прирік справу розслідити і виновника покарати.

Великий пожар Стрия. В ночі з четверга 4 с. м. на п'ятницю займили ся війскові бараки в Стрию, положені біля будинку польського „Сокола“. Огонь згашено та в п'ятницю 5 с. м. о год. 11 перед пол. знов повстав пожар сим разом при ул. Словацького. Згоріло більше як 200 домів з господарськими будинками, а саме ціла ліва сторона ул. Словацького і часть міста звана „Лани“. Того самого дня був третій случай огню у військовім магазині на залізничім двірци, від якого згорів цілий магазин. Шкоди виносять кілька мільонів корон.

До Сїччї і Соколів в краю. Руханково-стрілецьке товариство „Сокол Батько“ взиває всі товариства, щоби списали шкоди, які потерпіли в наслідок війни, дали потвердити виказ шкід місцевому громадському урядови і на основі сего вносили прошеня до ц. к. намісництва як Краєвої Централї аля господарської відбудови Галичини до секції І. о підмогу на віднову товариства. Підписує голова і писар або хтось з членів чи члениць, коли тамті два неспрсутні. Поданя суть вільні від штемпля. Для скоршого полагодженя належить безпосередно звернути ся до експозитури Краєвої Централї в данім окрузі. Коли експозитури суть недалеко віддалені, найдогіднійше було би зі списом шкід, потвердженим урядом громадским, устно передавати ті прошеня. Письмо треба на почті поручати. Управ „Сокола-Батька“ Львів ул. Руська ч. 20.

о. Йосиф Фоліс

На сумну вістку про смерть о. Йосифа Фоліса у Відні, члена-основателя краєвого товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові, члена головної ради товариства від часу перенесеня товариства до Львова, голови садівничо-городничої секції, ініціатора школи садівничо-городничої в Скнилові, на яку то цілє жертвував Покійний більший простір землі, члена-основателя і члена ради надірної Краєвого Союзу для збуту

худоби у Львові, основателя і голови надзірної ради Краєвої Спілки для збуту овочів і ярин у Львові, визначного діяча на полі господарської організації українського хліборобства і т. д. виделегувало товариство в телеграфічній дорозі на похорон Покійного у Відні Вп. правит. радника Романа Захосецького, бувшого президента товариства і зложило місто вінця квоту 100 К. на рік Українського Епархіального Комітету опіки над військовими сиротами у Львові до рук Впр. о. рад. Лициняка у Львові. В. Й. П.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові.

Ширіть „Свободу“

Поміч кредитова

для освободжених повітів

З приводу увільнення сідних повітів краю з під ворожої інвазії звертає Дирекція Галицького Военного Закладу Кредитового увагу інтересованих кругів на способи кредитової помочи, з якою сей Заклад може поспішити пошкодованим в наслідок війни, а іменню:

1) Властителі і посесори дібр табулярних можуть одержати на перші потреби загосподарованя кредит до 25.000 К. на кожне тіло табулярне, в міру його об'єму, а то за звичайними акцептами, які становлять лише забезпечення і не є Закладом далі реєстрованим.

Услівем удержаня сего кредиту є предложене посвідки Староства на доказ, що ведене господарки в дотичнім майні є уже можливе і в прилюдних зглядів пожадане.

Ті самі властителі дібр з винятком обшарів найближше фронту положених, можуть одержати на основі докладного урядово ствердженого звіставленя шкід і кошторису відбудови кредит інвестиційний за табулярним забезпеченням.

2) Властителі домів можуть одержати на основі затвердженого виказу шкід і кошторису позички інвестиційні, а то в повітах далі від фронту положених на цілковиту відбудову, а в ближше положених лише тоді, о скільки пошкоджене дому без поправи грозило би дальшим знищенням будинку.

3) Властителі промислових об'єктів можуть користати з кредиту на тих самих услівях, о скільки з огляду на якість промислу урухомлене їх підприємств лежить в інтересі відбудови краю або в інтересі апропізації.

4) Купці і антикарі можуть узискати кредит з тим самим застереженням, що промисловці на урухомлене їх підприємств.

Всі наведені категорії можуть вносити подання безпосередно до Закладу, який в біжучім місяці переносить свої бюра до Львова (ул. Міцкевича 7).

5) Малі рільники можуть користати з кредиту на відбудову і закупно інвентаря, а подання мають вносити за посередництвом найближшого заступства Банку краєвого, або Краєвої Центральної Каси для Спілок рільничих або також через Мійську або Повігову Касу Ощадности.

Викази шкід в тих случаях мають бути ствержені Староством або Урядом громадським.

6) Ремісники можуть одержати позичку на закупно варстатів і знарядів, а подання мають вносити через Краєвий Патронат для рукоділя і дрібного промислу (Краків, ул. Кармеліцка 37), зглядно через ті самі інституції, що і малі рільники.

7) В кінци члени т. зв. вільних зв'язів, отже лікарі, адвокати, нотарі, інженіри можуть одержати позички на уладжене знищених уряджень канцелярійних і одежи, а подання мають вносити через дотичні палати, зглядно корпорації.

Позички інвестиційні закладу є через час треваня війни аж до 5 літ від дати заключеня мира безпроцентові і до сего реченця не жадає ся сплати на капітал, а відтак тревати буде амортизація через 15 літ.

Крім згаданих кредитів уділяє Заклад всім продукуючим кругам кредитів оборотових в межах понесених шкід в капіталі оборотовім (кресценція, запаси товарів, матеріалів і т. д.) Для опіюваня зголошень о сі кредити є покликані при Староствах окремі Комітети, яких організація в увільнених тепер повітах уже розпочалась.

Всіх ближших інформацій і формулярів зголошень уділяє згаданий Заклад (на разі Краків, ринок 34, від 1. падолиста 1917 Львів, ул. Міцкевича 7). 36—1—1

Оголошення.

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союзу для рільничої торгівлі і промислу, яким є

Краєвий Союз господарсько-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар“ у Львові, Зіморевича 20.

Удїли від К 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. 10—3

Загальний господарський зїзд.

Згідно з ухвалою Головної Ради з дня 13. серпня с. р. скликає отсим Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові на основі § 3. літ. д) Уставу Товариства

Загальний господарський зїзд

членів Товариства до Львова на день 1. і 2. падолиста с. р. із слїдуючим денним порядком:

1) Отворене Зїзду: Впр. о. віцепрезидент крилошанин Тит Войнаровський;

2) Товариство „Сільський Господар“ а відбудова краю (звіт і програма) ген. секретар Василь Струк;

3) Технічна відбудова краю з погляду інтересів селянства: Др. Іван Макух;

4) Відбудова рільництва з погляду інтересів українського хліборобства: інженір агрономії Юліян Павликівський;

5) Дискусія над висесеннями референтів;

6) Звіти представників Філій Товариства про місцеві потреби хліборобського населеня;

7) Внесеня учасників Зїзду і вапни.

Учасники Зїзду звольть легітимувати ся членськими легітимаціями, в які звольть заосмотрити ся у своїх Філій зглядно в Головній Управі Товариства у Львові, при ул. Зіморевича ч. 20.

Зїзд відбуде ся в сали Музичного Інститута ім. Лисенка у Львові, при ул. Шашкевича і зачне ся о годині 10-ій раню.

На Зїзд запросить Товариство представителів Міністерства рільництва, публичних робіт, Намісництва і Краєвої Централі відбудови краю.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові. 40—1—1

Ячмінь на весняні засїви

доставляє

„Краєвий Союз господарсько-торговельних Спілок“ у Львові, ул. Зіморевича 20.

на заковленя потверджені через ц. к. Староство, або Рільничу Команду і задатковані по К 10 від 100 клг. 2—1

ТЕОДОР ГУЛЬ

в Реві Руській

має на продаж машини рільничі, молотильні кіратові і ручні плуги залізні з колесницями, борони і сіварки, оливу машинову і моторову в бочках, веде варстат репераційний і купує всілякі уживані машини. 35—4—1

Насїне Червоної конюшини

купує і платить найвисші ціни

„Краєвий Союз господарсько-торговельних Спілок“ у Львові, ул. Зіморевича ч. 20.

і його склади

в Перемишлі, Стрию і Коломиї. 4—4

ШУКАЮТЬ:

Хтоби знав де перебувають Анна Цюпа, жена Антона і мама Марія Цюпа зі села Личківці, повіт Гусятин, прошу мене повідомити на таку адресу: Антін Цюпа, к. п. к. Divisions Bäckerei Nr. 11. 28—4—4

Шукаю своєї жени Леонори Сабатюк з Свержковець, повіт Заліщики; евакуована зістала в 1915 році до Печеніжина; хтоби знав про її адресу прошу мене повідомити: Теофіл Сабатюк, Lst. Str. Baon 235. I. Komp. K. u. K. 32—4—2

Глядаю своєї сестри Теклі Влях і швагра Михайла зі Станиславова. Хтоби знав теперішнє місце побуту Стефана Кривия з Кривні-Філеїв в Рогатинщині, котрий в р. 1914 був в Перемишлі при облозі твердині яко Zugführer 3/2 Sapperbaon, звольть мене повідомити. Анна Павлюківна К. k. ukr. FluchtLager Gmünd N. Ostr. 4—2

Константин Грицак з Коломиї, тепер замешкалий в Добростанах п. Білгорога, шукає своїх синів Миколая, котрий служить при війську і Михайла, який має бути на роботі у Львові чи де інде. А 33—3—2

Анна Глинна евакуована з Чистопадів пов. Зборів, шукає свого мужа Григорія. Відомість на її теперішню адресу: Анна Глинна в Добростанах пошти Білгорога. А 34—3—2

Марія Мамрега евакуована з Шельпаків, тепер замешкала в Гаях коло Львова, пошукує своїх братів Томка і Гриця Горан і сестри Евдохи Горан. Хто знає місце їх побуту звольть ласкаво подати пошкуючій. А 31—3—2

Наталія Надольська, шукає свого брата Бенедикта, котрий був при війську ще з початку війни, як також сестри Меланії і швагра Івана Гайду просить с. Камінки струмілової просить подати на адресу: Наталія Надольська. К. у. К. Hof. Berno-Böhmern.

Розрадою у воєнним часі в ЧИТАННІ

цікавих і гарних книжок.

Такі книжки продаємо

по незвичайно дешевих передвоєнних цінах.

а саме:

Оповіданя про Хведова Християнина і про друго його Оврама Жидовина — М. С. Ліскова — 20
Вирід — оповідане Осипа Шнитка — 1.60
Зільник — поезії Волод. Шашкевича — 40
З півночі — твори Павла Граба — 40
Задля хазяйства — оповідане Потапенка — 20
Не селі — повість Т. Школиценка — 1.30
Для загального добра — оповідане Михайла Коцюбинського — 40
Поезії — Осипа Маковеля — 40
Не той став — Іван Левицький — 60
Дві долі — повість Данила Мордовця — 2—

АДРЕСУВАТИ:

Книгарня Наукового Товариства Шевченка
Львів, Ринок ч. 10.

Під Крилами Церков

Все літературна лавіна, яка залетіла до нас із закордонної України.

Оповідане дуже інтересне і веселе.

НАПИСАВ ЗАКОРДОННИЙ УКРАЇНЕЦЬ Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

Ціна 1.50, з пересилкою 1.60.

Замовляти: „Дешеве Видавництво“ Львів, Блякарська 18. II. пов. (Ганок).

Кому пропала гроші!

з тєї причини, що не знав принципів про військові причинки і заосмотрене родин осіб військових, той нехай купить собі книжку написану Володимиром Целевичем, яку видає Краєве господарське Товариство „Сільський Господар“ п. з.:

„Військові причинки і заосмотрене родин осіб військових“.

Книжка ся єбїймає 9 аркушів друку і говорить ся в ній про новий і старий причинковий закон, про державні заомого, про заосмотрене родин офіцерів і військових урядників, про заосмотрене інвалідів і про заосмотрене родин номерших жовнірів і офіцерів. Крім сего подано в ній 33 взори прошеня, представлень, зажалень і відкликаня.

Один примірник коштує 2 корони на поручену поchtову пересилку треба долучити 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Краєвого господарського Товариства „Сільський Господар“ Львів, ул. Зіморевича ч. 20. I

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка Львів, Ринок ч. 10.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Др. Євгеній Гвоздецький

веде канцелярію

у Львові, при улиці Краєцких 6.

РУСЬКА ШАДНИЦЯ

в Перемишлі, вулиця Косцюшка ч. 3.

Принймає і виплачує вкладки і вкладки в годинах урядових. Вкладки опротестовує на 4%, починаючи вже від сїдуного дня по дни аложеня аж до послїдного дня перед днем відображя.

ВКЛАДКИ в „Руській Шадниці“ можна складати особисто в касі товариства, поchtовими переказами, грошовими листами, чеками поchtової Шадниці, які Дирекція Шадниці на жадане безплатно доставляє, і в філіях банку австро-угор. на рахунок „Руської Шадниці“.

Уділяє позичок: а) гіпотечних вкладних збірничими амортизаційними ратами на протязі літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векселів. Скаржи лозичок полагоджуєть можливо скоро.

Посередничить у виступанню лозичок в Гал. Воєнній Зав. Кредитовій в Краєві.

Всяких інформацій і дружиє удїляє канцелярія „Руської Шадниці“ ул. Косцюшка, Народний Дїя, I. пов. шодешно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім недїля і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Шадниці“, затверженого через п. к. міністерство внутрішніх справ вкладки в товаристві „Руська Шадниця“ в Перемишлі надають ся до льомбард публічних, фондацийних і у. п. капіталів, але отже „Руська Шадниця“ публікару обезпеку. 24—? 56

СІЛЬ ДО ІДИ

німецьку, сніжиобїлу, дуже мїлку, доставляемо в міру занасу лозом вагонами від 100 до 200 метр. сотварів, залежию від носемости вагома. Ціна около 32 с. за 1 кяг. на німецькій границі.

Враз зі збірним замовленем одної або кількох громад разом, належить надсилати задаток К 5000 (пять тисяч корон) на вагон 15.000 кг., за надвижку більших вагонів мобираемо послїплату, при висилці менших вагонів звертаемо надплачені гроші.

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-Товаровельних Сїлок
Львів, вул. Зіморевича ч. 20.

200 КОРОН НАГОРОДИ

тому, хто пізнає мого коя скраденого зледїями 27. вересня с. р. Кляч 5 літна, шпакваточорна, середного росту з правим задним клубом збитим і тому нившим Тимко Гнида в Задвїрю п. Іасо. 37—2—1

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ, ОБЕЗПЕЧЕНЬ
Львів, ул. Руська ч. 20. (власний дїя).
Телефон ч. 788. — Комто поcht. Шадниці ч. 25261. — Жирове копто в Австро-Угорськїм Банку,

принймає до обезпеченя від огню будинни, хатні і господарські, довниности, мебелі, вдеку і білизну, збіне в : : : снопах і зерні, худобу і т. п. : : : Кождий Українець повинен асекуровати ся від огню, шоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одимий то добробит цілого нароку. Кождий Українець повинен асекуровати ся тільки в товаристві взаїмних обезпечень

„Дністер“

Нема жадного иншого українського товариства асекураційного, тільки один

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешовші овлати за обезпеченя савниських будиннів.

„Дністер“ зберяє кождорічний чистий лиси своім членам.

„Дністер“ опїнає та виплачує шкєди по ови скоро і ретельно, а на членів енциклової комісії запрошує все двох поскардія.

„Дністер“ має відмети українським шнєдлєм і бурсар, де зявжуєть ся свєтлїм дїдєм.

Люди асекуравані в „Дністрі“ мають літєвї пенсії у всіх великих банках і в територіальній взаїмності ирїшїтї „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вимєють з шнєдлєм 1815 року 6,800,076 корєв.

В „Дністрі“ можна обезпечати від ирїданєвї в аляром дїяжнєстї вєского рода, а товариства кредитєвї ирїшїтї, дїлї вєнерї і вєскої за дозвєнєм банєтєю ирїшїтї.

Адреса „Дністра“ :

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“ у Львові, Руська 20.

Адреса для телеграм: „Дністер-Львів“.

Канцелярія Товариства отворєні шє днєя від 8—2 керєд. пол.

РЕВОЛЮЦІЯ В РОБІ і польські претенсії до Українських земель, викладені в теоретичній формі;

надають особливий актуальности праці
Д-ра Мих. Лозинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна“

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.)

яка містить історичний огляд відношеня польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу.

Тогож автора „ЛЮДИ“, біографічно літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Березов, Реклі, Крапоткін, Толстой, Тургенєв, Гарібальді) з портретами.

(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ:

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка
у Львові, Ринок ч. 10.

Для всіх!

Відана в

Соборної
України.

На спомин свободи в р. 1917.

Рік 1917 є роком, коли зійшла зоря свободи для України, зачали повставати українські власти, українське правління, українське військо. На спомин тих великих подїя, які ми переживаємо, купити з нас кождий, Українець чи Українка, цивільний чи військовий металєву відзнаку, подану тут вірно на образці: Св. Михайло з мечем і щитом, на шатї лєв. В горі напис „Україна“, в долині рік 1917. Чистий дохід з тої прєгарної відзнаки йде на закупно землі під „Український Герєд“ у Львові, шоби виховати в нїм молодїж на характерних громадян і сїлїмних стрїльців. Сїлїня і характерна молодїж виборе для українського народу повагу в цілїм свїті. Ціна одної відзнаки 1 К 20 сот. На поchtу і опакованє долучити 60 с. Хто замовляє найменше 5 відзнак дістає поchtу і опакованє даром. Хто замовляє більше як десять відзнак, дістає значний опуст. Відзнаку дістати можна у всіх укр. кулїв. Замовляти просїмо на адресу: „Вїсти з Запорожжя“ Львів, ул. Руська ч. 20. „Zaporozer-Nachrichten“ Lemberg, Kuska-gasse 20. 8—2

Земельний Банк Гіпотечний

Спїлка акційна у Львові

(ул. Підвалє 7.)

Акційний капітал К 1,364,000

Резерви 206,000

Власний маєток К 1,700,000

На основі Найвисшого уноавженя — міністерство внутрішніх справ в порозуміннє з міністерством скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917 поширенє дїяльнєстї Банку.

На тїй основі Земельний Банк Гіпотечний Удїляє гіпотечні позички до силати в дрібнїж ратах;

вєдєвєні позички (есконт векселів) та зєвчєки на підклад дїялїях банкєв;

Купує і продєє всякі вартні паперї, дає на них зачети і сталї кредити;

Принймає вкладки і опротєстєвєє їх від сїдуного будного дня до аложенєня до дня виплати; виплат можна довершувати без комтїв чєвалї, які Банк рєзонєлає за бажанєм;

Мїняє заграничї гроші, гроші банкєвї і виплачує всякі купони;

Посередничить в куплї і продажї, т. є. на зєвомєнєнє купує і на припоручєнє продєє вєлівоєво всякі ефекти, зняряди, машини, товари та земельні посїлости;

Оснєвує і зєводить хлїборєвськї, промїслєвї і янїї підприємствєвє (також спїлковї);

Принймає в перехованє вартні паперї і дороговєннєстї та завїдує янїї;

Банковї припоручєнїя переводить під вайкориснїйшими умовами.